

De belevingsfasen van dementie (deel 1)

Het dementieproces verloopt bij iedere persoon anders. Er zijn vier stadia in de leef- en gedachtewereld te onderscheiden. Zij worden de vier fasen van de ik-beleving genoemd.

De indeling in 'fasen' is een manier om de zorgbehoeften van personen met dementie enigszins te kunnen onderscheiden. Goed om te weten is dat deze fasen geleidelijk in elkaar overlopen en dat de verschijnselen kunnen verschillen per persoon en levenswijze. Deze volgen dus geen vast schema.

Eerste fase: de bedreigde ik-beleving

In de beginfase beseft de persoon met dementie dat er iets mis gaat. De mogelijkheden in het denken en redeneren verminderen. Daarom wordt dit ook wel de **cognitieve fase** genoemd.

Personen met dementie hebben het gevoel dat alles hen ontglipt. Ze hebben het gevoel zichzelf niet meer te kunnen vertrouwen. Men laat steken vallen, gedachten kan men moeilijker verwoorden en men kan de dingen niet meer zo goed bijhouden. Ze verliezen als het ware de greep op de situatie, op zichzelf en op de omgeving. Dit kan erg bedreigend en frustrerend zijn. De persoon met dementie ondergaat een rouwproces. Hij/zij moet keer op keer afscheid nemen van de persoon wie hij/zij vroeger was.

In deze fase staan **angst en onzekerheid** centraal, wat ook voor snel wisselende stemmingen kan zorgen. De persoon met dementie kan plots heel fel reageren en anderen wantrouwen of beschuldigen. Veel gedragingen zijn dan ook te herleiden tot reacties op verlies. De meest voorkomende reactie is die van ontkenning (eerste fase van een rouwproces).

Soms verbloemt of verstopt de persoon met dementie met trucjes en uitvluchten de achteruitgang voor de omgeving. Dit wordt façadegedrag genoemd. Hun voornaamste doel is om betrokken te blijven in de wereld rondom hen en een zo normaal mogelijk en betekenisvol leven te leiden. Daarom gaan zij zich ook meer en meer vastklampen aan gewoontes en rituelen.

Men heeft behoefte aan oriëntatiepunten, zoals een stoel, wandelstok of kledingstuk, en aan vaste routine. Veranderingen en nieuwe situaties, bezigheden en contacten gaan ze liever uit de weg. Familieleden gaan vaak onbewust dagdagelijkse zaken overnemen waardoor de façade van de persoon met dementie ook hoog kan gehouden worden.

Een confrontatie met hun 'tekorten' kan voor de persoon met dementie zeer kwetsend zijn, maar ook voor de omgeving is dit pijnlijk. Met aangepaste ondersteuning en veel begrip kan de persoon met dementie zijn angst en verdriet beter dragen. Het is belangrijk dat we de mogelijkheden van de persoon blijven zien en hun emoties laten bestaan.

(Bron boek: 'Dementie; je staat er niet alleen voor' ECD Vlaanderen)

Werkgroep Dementiezorg

De volgende bijeenkomst voor de leden: **dinsdag 26 april 2022.**

Medewerkers van Ouderenzorg Glorieux met een vraag of probleem rond het thema dementie kunnen deze kenbaar maken bij of doorgeven aan de leden van de werkgroep.

Wordt verwacht mei 2022

Nieuwsbrief dementie 'De belevingsfasen bij dementie (deel 2)'